

Ομιλία 48η: Στην Ε' Κυριακή τού Λουκά, για τους πλούσιους και φτωχούς ενώπιον της σωτηρίας (Αγ. Γρηγόριος Παλαμάς)

Categories : [ΘΕΟΛΟΓΙΑ](#)

Date : Νοεμβρίου 2, 2012

Ο ανώνυμος πλούσιος της παραβολής τού ευαγγελίου -και κάθε πλούσιος- απέτυχε της σωτηρίας **όχι εξαιτίας τού πλούτου του**, αλλ' εξαιτίας τής φιληδονίας, της ασπλαχνίας και της μισοξενίας. Υπάρχει όμως και ο σωζόμενος πλούσιος, τον οποίο ο Κύριος παρουσίασε στην ίδια αυτή παραβολή· είναι ο Αβραάμ, ο οποίος σώθηκε, και μάλιστα δέχεται στους κόλπους του αυτούς που σώζονται, λόγω της φιλοθείας, της ευσπλαχνίας και της φιλοξενίας, δηλαδή **λόγω της αρετής του**.

**ΣΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟ ΤΗΣ ΠΕΜΠΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ ΤΟΥ ΛΟΥΚΑ ΠΟΥ ΛΕΓΕΙ
«ΗΤΑΝ ΕΝΑΣ ΠΛΟΥΣΙΟΣ ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΚΑΙ ΦΟΡΟΥΣΕ ΠΟΡΦΥΡΑ»
Όπου γίνεται λόγος για πλούσιους και φτωχούς, και ποιός είναι ο
σωζόμενος πλούσιος**

Τα εφόδια για τις ανάγκες του σώματος άλλα βέβαια τα έχουμε ο καθένας από τα επαγγέλματά μας, και άλλα τα παίρνουμε ο ένας από τον άλλο, προσφέροντας ο ένας στον άλλο τα δικά του. Γιατί δεν είναι το ίδιο πράγμα ο γραμματικός και ο γεωργός, ο ράπτης και ο υφαντής, ο οικοδόμος και ο υποδηματοποιός, ο ιατρός και καθένας από τους άλλους επαγγελματίες. Επειδή λοιπόν ο καθένας δεν έχει όλα όσα του χρειάζονται, οπωσδήποτε όμως τα έχει ανάγκη όλα αυτά ο καθένας, βρέθηκε ως μέσο το νόμισμα, μέσω του οποίου με τρόπο κοινωφελή και τα αγαθά που περισσεύουν προσφέρονται σε άλλους, και αποκτώνται αυτά που λείπουν. Πράγματι ο γεωργός δίνει τα περισσεύματά του στους μη γεωργούς, και αφού λάβει το αντίτιμο γι' αυτά, αγοράζει το σπίτι τυχόν ή το ύφασμα· και ο υποδηματοποιός, αφού πωλήσει τα υποδήματα και λάβει

ικανοποιητικά χρήματα, ικανοποιεί την ανάγκη των ελλείψεων, και έτσι με την μεταξύ μας δοσοληψία συγκροτείται ο βίος όλων μας, και γι' αυτό υπάρχουν οικισμοί και πόλεις, και γι' αυτό ο άνθρωπος είναι κοινωνικό ζώο.

Στις πνευματικές ασχολίες όμως και στα σχετικά με την αρετή δεν συμβαίνει το ίδιο· γιατί εκείνος που είναι σώφρων, αλλ' όχι δίκαιος, δεν μπορεί να δώσει κάτι από τη σωφροσύνη του στον δίκαιο και να πάρει από εκείνον δικαιοσύνη ούτε αυτός που είναι αληθής στους λόγους, αλλά δεν είναι ανεξίκακος, θα μπορούσε ν' αποκτήσει κάτι από άλλον με ανταλλαγή ή να μεταδώσει από την αλήθεια σε όποιον δεν έχει, εννοώ από την αλήθεια που αυτός είπε· ούτε υπάρχει σ' αυτά μέσο, σαν κάποιο νόμισμα, που να ρυθμίζει τις μεταξύ τους ανταλλαγές και να τις καθιστά ισότιμες. Γι' αυτό πρέπει και είναι αναγκαίο, αδελφοί, ο καθένας μας να ασκεί κάθε αρετή. Γιατί δεν είναι δυνατό αυτός που δεν κατόρθωσε κάποιαν από αυτές να την πάρει από άλλον, ούτε να διαφύγει την καταδίκη και τιμωρία για τη στέρηση αυτής. Γι' αυτό λέγει ο Δαβίδ, «αδελφός δεν τον σώζει, θα τον σώσει ξένος άνθρωπος;». Δηλαδή κανένας.

Αλλά, πόση, αλήθεια, είναι η αφάνταστη φιλανθρωπία τού Δεσπότη Χριστού! Γιατί αυτό που δεν είναι δυνατό να λάβει κανείς ούτε από τις ισότιμες και αληθινά πολύτιμες αρετές της ψυχής με ανταλλαγή, το κατέστησε με άλλον τρόπο πάμφθηνο. Γιατί μπορεί κανείς με αυτές τις γήινες και χαμηλές ανάγκες τού σώματος, εννοώ με τα φαγητά και τα ποτά, με τα ενδύματα, με το χρυσάφι και το ασήμι που καθένας έχει (γιατί όλα αυτά είναι γη και χώμα και τίποτε δεν υπάρχει ατιμότερο από αυτά), μπορεί λοιπόν κανείς σύμφωνα με τη δεσποτική υπόσχεση και παραίνεση με αυτά τα ασημαντα, αν προσφέρει τα περισσεύματα σ' αυτούς που έχουν τις αρετές (γιατί αυτοί είναι τελείως φτωχοί ως προς τα αναγκαία για το σώμα), με αυτή τη μετάδοση ν' αναπληρώσει την έλλειψη των αρετών και να διαφύγει την ευθύνη για την στέρησή τους. Και αυτό δηλώνοντας ο μέγας Παύλος γράφοντας προς τους Κορινθίους, ονομάζει αυτή τη μετάδοση κοινωνία προς τους αγίους, και προχωρώντας προσθέτει, «το περισσευμά σας πρέπει να αναπληρώνει το υστέρημα εκείνων, ώστε και το περισσευμα εκείνων να αναπληρώσει το δικό σας υστέρημα». Ο Κύριος πάλι λέγει· «κάνετε φίλους από τον μαμωνά τής αδικίας, ώστε, όταν αποδημήσετε, να σας δεχθούν στις αιώνιες σκηνές», μαμωνά αδικίας ονομάζοντας το περισσευμα των αναγκαίων, που δεν δίνεται σε εκείνους που έχουν ανάγκη.

Πρέπει λοιπόν, όπως είπα, ο καθένας σας, αδελφοί, να ασκεί ορθά κάθε αρετή, και αν μας λείπει κάποια από αυτές, ν' αναπληρώνομε την έλλειψη με τη μετάδοση από αυτά που έχουμε. Αυτός είναι ο δεύτερος πλους τού λόγου, και μάλιστα προς εσάς που ζείτε μέσα στον κόσμο, με τον οποίο θα εξασφαλίσομε τη σωτηρία των ψυχών σας. Αν όμως παραμελήσομε και

αυτόν, υπάρχει πολύς φόβος μήπως μας δεχθεί εκείνη η άσβεστη φωτιά και η αιώνια στέρηση. Αυτό θέλοντας να δείξει ο Κύριος, πρόβαλε την παραβολή που διαβάζεται σήμερα στην εκκλησία· «κάποιος άνθρωπος ήταν πλούσιος, και φορούσε πορφύρα και μεταξωτά ενδύματα, ζώντας καθημερινά μέσα σε λαμπρή πολυτέλεια». Όλη η φροντίδα τού πλουσίου ήταν για τον ιματισμό και τον καλλωπισμό και την πολυτέλεια των ενδυμάτων, και για τα τραπεζώματα και τα φαγοπότια και τις απολαύσεις. Υπήρχε όμως και ένας φτωχός, ονομαζόμενος Λάζαρος, ο οποίος ήταν ξαπλωμένος κοντά στην πύλη τού πλουσίου γεμάτος πληγές και επιθυμούσε να χορτάσει από τα ψίχουλα που έπεφταν από το τραπέζι τού πλουσίου, αλλά και τα σκυλιά έρχονταν και έγλειφαν τις πληγές του».

Βλέπετε την πλήρη έλλειψη κοινωνίας του πλουσίου προς τον φτωχό Λάζαρο; Ο πρώτος παραχόρταινε καθημερινά από την τράπεζά του που ήταν γεμάτη από παντός είδους φαγητά και πολυτελή καρυκεύματα, ενώ ο Λάζαρος επιθυμούσε να χορτάσει και από τα ευτελέστατα πράγματα, γιατί ποτέ δεν είχε χορτάσει. Εκείνος έλαμπε από την πορφύρα και τα μεταξωτά που φορούσε και από τον υπερβολικό εξωραϊσμό τού εύρωστου σώματος, ενώ ο Λάζαρος είχε και τα ξεσχισμένα ράκη του γεμάτα από βρωμιά και δυσωδία, γεμάτος πληγές και περιρρεόμενος από πύο. Εκείνος καθόταν σε ψηλό θρόνο περικυκλωμένος από το πλήθος των υπηρετών, ενώ ο Λάζαρος ήταν ξαπλωμένος κάτω στο έδαφος κοντά στην πύλη μη έχοντας κάποιον ούτε για να απομακρύνει τα σκυλιά.

Αλλά για ποιό λόγο τον φτωχό αποκαλεί με το όνομά του, ενώ τον πλούσιο τον ανέφερε χωρίς το όνομά του; Μπορούμε βέβαια να πούμε, ότι το όνομα αυτού του φτωχού σύμφωνα με τον ευαγγελικό λόγο είναι γραμμένο στους ουραμούς, ενώ του πλουσίου εξαλείφθηκε και χάθηκε από εκεί και η μνήμη μαζί με το όνομα. Γιατί και ο Ψαλμωδός λέγει για τους ανθρώπους αυτού του είδους· «δεν θα αναφέρω τα ονόματά τους με τα χείλη μου». Επειδή όμως και κάθε πλούσιος μπορεί ν' αποδώσει στον εαυτό του την παραβολή και θεωρώντας εκείνον ως τον εαυτό του, να λάβει από αυτό αφορμή μετάνοιας, ο πλούσιος αναφέρθηκε χωρίς το όνομά του, ώστε έτσι ο λόγος ν' αφορά προς κάθε πλούσιο, ο κάθε φτωχός όμως δεν μπορεί να θεωρήσει τον εαυτό του Λάζαρο, ακόμη και αν βρίσκεται σε κατάσταση σαν εκείνου· γιατί πρέπει να περιμένει με ταπείνωση τη δεσποτική απόφαση. Γι' αυτό λοιπόν ο φτωχός αναφέρθηκε με το όνομά του.

«Συνέβηκε όμως», λέγει, «να πεθάνει ο φτωχός και να μεταφερθεί από τους αγγέλους στον κόλπο του Αβραάμ». Ο φτωχός οδηγείται με υπερκόσμια τιμή ως αθλητής προς τα στεφάνια. Αφού όμως ο Κύριος έδειξε τον μη σωζόμενο πλούσιο, μας δείχνει ευθύς αμέσως και τον σωζόμενο πλούσιο· τέτοιος βέβαια είναι ο Αβραάμ. Δεν τον ονομάζει όμως αυτόν πλούσιο, επειδή θεωρούσε ανώτερη από τον πλούτο την αρετή. Γιατί

έδειχνε προς όλους αγάπη και διάθεση πατέρα· γι' αυτό και ονομάζεται με το ανώτερο από εκείνα που είχε, δηλαδή την αρετή· γιατί το όνομα Αβραάμ ερμηνευόμενο σημαίνει «πατέρας πολλών». Ο πλούσιος όμως εκείνος δεν είχε τίποτε ανώτερο από τον γήινο και παρερχόμενο πλούτο· γι' αυτό και έφερε το όνομα από εκείνον. Δεν έχασε όμως τη σωτηρία εξ αιτίας τού πλούτου, αλλ' εξ αιτίας της φιληδονίας και της ασπλαχνίας και της μισοξενίας. Και ο Αβραάμ ασφαλώς ήταν πλούσιος, αλλ' εξ αιτίας της φιλοθείας και της ευσπλαχνίας και της φιλοξενίας όχι μόνο σώθηκε, αλλά και έγινε τόπος των σωζομένων. Γι' αυτό και ο Λάζαρος, όταν πέθανε, μεταφέρθηκε από τους αγγέλους (γιατί αυτοί είναι, σύμφωνα με τον Παύλο, διάκονοι «για εκείνους που πρόκειται να κληρονομήσουν τη σωτηρία»· μεταφέρθηκε λοιπόν από αυτούς στον κόλπο τού Αβραάμ· κόλπος ασφαλώς του Αβραάμ είναι η χώρα των ζώντων, η κατοικία των αιώνια ευφραينوμένων, η περιοχή των αιώνιων αγαθών.

«Πέθανε όμως», λέγει, «και ο πλούσιος και τάφηκε». Ίσως ο Λάζαρος δεν αξιώθηκε ούτε ταφής όταν πέθανε, αφού δεν είχε κάποιον να τον κηδεύσει· γι' αυτό στην περίπτωση εκείνου δεν ανέφερε καθόλου ταφή, εδώ όμως αναφέρεται ότι, *uium JlfCVJULVC U* πλούσιος, «και τάφηκε». Αναφέρεται επίσης και για τον λόγο ότι η φαντασία και πολυτέλεια των πλουσίων φθάνει μέχρι τον τάφο. Αλλά ο τέτοιου είδους τάφος των τέτοιου είδους πλουσίων γίνεται γι' αυτούς θύρα, αλλοίμονο!, του άδη και των βασάνων στα καταχθόνια. Γιατί λέγει, τάφηκε ο πλούσιος «και βρισκόμενος στον άδη, σηκώνοντας τα μάτια του, ενώ βασανιζόταν, βλέπει τον Αβραάμ από μακριά και τον Λάζαρο στους κόλπους του». Κάποτε ο πλούσιος έβλεπε τον Λάζαρο πεσμένο μπροστά στον πυλώνα του, πληγωμένον από την πείνα και κυλιόμενον στη σκόνη τού εδάφους και μη έχοντας τη δύναμη ούτε να κινείται, και τον περιφρονούσε, τώρα βρισκόμενος κάτω αυτός ο ίδιος και βασανιζόμενος και μη μπορώντας ν' αποφύγει τους βασανισμούς, σηκώνοντας τα μάτια του βλέπει τον Λάζαρο πάνω σε σκηνές αναψυχής να διαμένει με πολλή άνεση και να ζει στους κόλπους τού Αβραάμ, και δεν προσπαθεί να τον παραβλέπει, αλλά μάλλον ζητεί να μη παραβλεφθεί από εκείνον που προηγουμένως παραβλέφθηκε από αυτόν. Εκεί βέβαια που ήταν τόπος ελέους, δηλαδή στη γη, δεν τον ζήτησε ούτε τον επεδίωξε, εκεί όμως που η δικαιοσύνη είναι ανελέητη, ζητεί μάταια το έλεος· γιατί λέγει, «φώναξε και είπε· πατέρα Αβραάμ, ελέησέ με και στείλε τον Λάζαρο, για να βυθίσει το άκρο τού δακτύλου του στο νερό και να δροσίσει τη γλώσσα μου· γιατί υποφέρω μέσα σ' αυτή τη φλόγα». Περίορισε την παράκληση στο πολύ ελάχιστο, γιατί δεν είχε το θάρρος να ζητήσει τίποτε παραπάνω, έχοντας αυτοκατάκριτη τη συνείδηση.

Φώναξε βέβαια, επειδή το μεταξύ τους διάστημα ήταν μεγάλο.

Παρουσιάσθηκε επίσης να λέγει πατέρα του Αβραάμ, για να διδαχθούμε ότι ανήκε στο γένος των θεοσεβών εκείνος ο πλούσιος, και να μη νομίζουμε ότι τηγανίζεται ως δυσσεβής. Γιατί περιζώσθηκε από την άσβεστη φλόγα τού πυρός ως άσπλαχνος και φιλήδονος, αν και κατά την καταγωγή ήταν συγγενής τού Αβραάμ. Λέγει όμως, «ελέησέ με, γιατί υποφέρω, και στείλε τον Λάζαρο», τον οποίο αυτός δεν ελέησε όταν υπέφερε μπροστά στον πυλώνα· γι' αυτό και δεν απηύθυνε προς αυτόν την παράκληση. Παρακαλεί για μια σταλαγματιά και μια μικρή ρανίδα που δροσίζει τη γλώσσα, και δεν το πετυχαίνει. Βλέπετε την ανταπόδοση της τιμωρίας με το παραπάνω; Γιατί ο κάποτε φτωχός Λάζαρος δεν μπορούσε να χορτάσει με τα ψίχουλα που έπεφταν από το τραπέζι του, τώρα όμως αυτός όχι μόνο το χόρτασμα και των πλέον ακόμη ευτελών πραγμάτων έχει στερηθεί, αλλά δεν αξιώνεται ούτε μιας μικρής στάλας νερού. Γιατί λέγει, «είπε προς αυτόν ο Αβραάμ, τέκνο, θυμήσου ότι συ απολάμβανες τα αγαθά σου στη ζωή, και ο Λάζαρος ομοίως τα κακά· τώρα όμως αυτός απολαμβάνει την αναψυχή και συ υποφέρεις».

Λυπάται βέβαια ο Αβραάμ τον πλούσιο που βρισκόταν στη φλόγα· γι' αυτό και τον αποκαλεί με συμπάθεια, «τέκνο». Του λυπάται όμως, νομίζω, όχι μάλλον για την τιμωρία του, αλλά για την ακόμη ενεργούμενη σ' αυτόν κακία. Γιατί δεν είχε έρθει ακόμη σε συναίσθηση των αμαρτημάτων δεν είχε αντιληφθεί ότι δίκαια τηγανιζόταν. Δεν λέγει, ελέησέ με, γιατί εγώ άναψα αυτή τη φωτιά για τον εαυτό μου, εγώ θησαύρισα αυτές τις οδύνες για τον εαυτό μου· αντί για τους αυλούς και τους θορύβους και τα σιχαμερά άσματα έχω τις κραυγές και τους θρήνους και τους φρικωδέστατους ήχους τού πυρός που παφλάζει επάνω μου, αντί για τις ευχάριστες οσμές του ατμού τού πυρός, αντί για τα περιττά φαγητά και τα ποτά και την απόλαυση από αυτά έχω τη γλώσσα που ξηραίνεται τελείως από αυτή τη φλόγα και την μέχρι σταγόνας έλλειψη, αντί για τις πορνικές πυρώσεις όλο το σώμα μου το καταφλέγει η φωτιά. Δεν είπε αυτά, αλλά παραπονείται κλαίοντας για τις οδύνες μόνο. Τί απαντά λοιπόν προς αυτόν ο Αβραάμ; Έλα κάποτε στον εαυτό σου· ομολόγησε ότι δίκαια παραδόθηκες στη φλόγα, ενθυμούμενος ότι απόλαυσες στη ζωή σου τα αγαθά σου, αυτά που νόμισες ότι είναι αγαθά σου, που προτίμησες ν' αποκτήσεις από εκείνα που προσφέρθηκαν στη διάθεσή σου, τα οποία επεδίωξες και έλαβες, δηλαδή τα πρόσκαιρα. Γιατί αυτά προτίμησες από τα αιώνια. Ο Λάζαρος όμως, λέγει, δοκίμασε τα αντίθετα κακά, δηλαδή τις κακώσεις τού σώματος· γι' αυτό τώρα αυτός απολαμβάνει αιώνια αναψυχή, αφού τότε έπασχε πρόσκαιρα από τα κακά, και συ υποφέρεις ακατάπαυστα, αφού τότε καλοπερνούσες και απολάμβανες πρόσκαιρα τις ηδονές.

Πώς όμως δεν είπε «έλαβες», αλλ' «απέλαβες»; Για να δείξει ότι αυτός που στη ζωή αυτή είναι προσκολλημένος στις ηδονές και τις απολαύσεις κι

έχει με υπεραφθονία τα χρήματα και τον πλούτο και κάνει κατάχρηση της ευπορίας, κι αν ακόμη κατορθώσει κάτι από τα άλλα, δεν θα λάβει μισθό· γιατί αντί για μισθό έχει την τωρινή ευπορία και καλοπέραση, όπως εκείνος που κατατρώχεται από τη φτώχεια και την ασθένεια και τα υπομένει γενναία έχει ως ανταπόδοση των πλημμελημάτων την εδώ κακοπάθεια της σάρκας.

Αλλ' «εκτός απ' όλα αυτά», λέγει, «ανάμεσα σ' εμάς και σε σας υπάρχει μεγάλο χάσμα, για να μη μπορούν να περάσουν αυτοί που θέλουν από εδώ προς εσάς, ούτε να περνούν από εκεί προς εμάς». Βλέπετε ότι και ο ίδιος ο Αβραάμ δεν μπορεί, και αν ακόμη θέλει, να βοηθήσει τους εκεί καταδικασμένους; Γιατί το αναμεταξύ χάσμα είναι αδιάβατο για όλους, ώστε και όσοι θέλουν να περάσουν να μη μπορούν· «ούτε οι από εκεί», λέγει, «μπορούν να περνούν προς εμάς». Φαίνεται να βρίσκονται πιο μέσα από τη φλόγα οι άλλοι τιμωρούμενοι, τους οποίους ο Αβραάμ λέγει «από εκεί», αλλά και δοκιμάζουν σφοδρότερα τη φωτιά, ώστε να μη μπορούν να μιλούν καθόλου. Αυτοί ενδεχομένως να είναι εκείνοι που στον παρόντα κόσμο εκτός από το ότι δεν δίνουν από τα αγαθά τους πλουτούν και με αρπαγή, πράγμα για το οποίο δεν κατηγορήθηκε ο πλούσιος αυτός· γιατί δεν κατακρίνεται ως άρπαγας και άδικος, αλλά μόνο ως άσπλαχνος και φιλήδονος. Προς αυτόν λέγει ο Αβραάμ ότι, επειδή προτίμησες τον απολαυστικό και άνετο και πρόσκαιρο βίο αντί για τον εγκρατή, τώρα δίκαια σε κυρίευσε οδύνη και θλίψη και στενοχώρια. Επειδή όμως και προς τους φτωχούς δεν είχες καμιά κοινωνία με την ελεημοσύνη, ούτε απέκτησες φίλους από τον μαμωνά της αδικίας, ούτε έδωσες το περισσευμά σου προς αναπλήρωση του υστερήματος εκείνων, αλλ' έμεινες εντελώς ακοινωνήτος προς τους αγίους, απομακρυσμένος από αυτούς όπως είναι απομακρυσμένη από την αρετή η κακία, γι' αυτό τώρα ανάμεσα σ' εμάς που έχουμε ζήσει με αρετή και σ' εσάς που έχετε ζήσει με κακία υπάρχει μεγάλο και αδιάβατο χάσμα, ώστε να μη μπορούμε ποτέ να μεταβούμε ο ένας προς τον άλλο. Παριστάνει βέβαια με αυτά το ατελείωτο και αμετάθετο τόσο της κόλασης των αμαρτωλών, όσο και της άνεσης των δικαίων.

Αλλ' ο πλούσιος, όντας ανόητος, ούτε έτσι σωφρονίσθηκε, ούτε σταμάτησε την κακία, ούτε κατέκρινε τον εαυτό του, αλλ' επιχειρεί ακόμη να δικαιώνει τον εαυτό του και, σαν να μη τον είχε κανείς βεβαιώσει προηγουμένως για τον τόπο αυτόν των βασάνων, λέγει, «σε παρακαλώ λοιπόν, στείλε τον Λάζαρο στον πατρικό μου οίκο (γιατί έχω πέντε αδελφούς), για να τους διαβεβαιώσει, ώστε να μη έρθουν και αυτοί στον τόπο αυτόν των βασάνων». Δείχνει δηλαδή ότι, αν είχε και αυτός ένα μάρτυρα προηγουμένως, δεν θα έκαμνε εκείνα, για τα οποία καταδικάσθηκε στη γέεννα. Όταν όμως ο Αβραάμ είπε, «έχουν τον Μωϋσή και τους προφήτες, ας ακούσουν αυτούς» (γιατί ο Μωϋσής σαν

εκπρόσωπος του Θεού λέγει στην ωδή, «έχει ανάψει φωτιά από τον θυμό μου, θα φθάσει η φλόγα μέχρι τα βάθη του άδη», ενώ ο Ησαΐας, συμφωνώντας με τους άλλους προφήτες, λέγει· «θα κατακαούν οι άνομοι και οι αμαρτωλοί συγχρόνως και δεν θα υπάρχει κανείς να σταματήσει τη φωτιά»· λέγοντας αυτά ο Αβραάμ, εκείνος πάλι αντιλέγοντας λέγει· «όχι, πάτερ Αβραάμ, αλλ' αν κάποιος από τους νεκρούς πάει προς αυτούς, θα μετανοήσουν». Τί απαντά λοιπόν πάλι σ' αυτό ο Αβραάμ; «Αν δεν ακούνε τον Μωϋσή και τους προφήτες, ούτε, αν αναστηθεί κάποιος από τους νεκρούς, θα πιστέψουν», σαν να του έλεγε ακριβώς αυτό, ότι, επειδή πριν πεθάνεις δεν ενδιαφερόσουν καθόλου για τους μωσαϊκούς και προφητικούς λόγους, κι αν ακόμη έβλεπες νεκρό αναστημένο, δεν επρόκειτο να απομακρυνθείς από τη σπατάλη και την ασπλαχνία πιστεύοντας σ' εκείνον. Γι' αυτό τώρα, που έχεις περικυκλωθεί δίκαια από το πυρ τής γέννας αντιμετωπίζεις ανελέητους και ακατάπαυστους τους φρικτούς πόνους.

Ο πλούσιος λοιπόν εκείνος, αδελφοί, έχοντας τον Μωϋσή και τους προφήτες, από τους οποίους κανέναν δεν αναστήθηκε από τους νεκρούς, φαινόταν να έχει κάποια πρόφαση, εμείς όμως μαζί μ' εκείνους ακούμε και εκείνον που αναστήθηκε από τους νεκρούς για χάρη μας να λέγει· «μη θησαυρίζετε για τους εαυτούς σας θησαυρούς πάνω στη γη, αλλά θησαυρίζετε θησαυρούς για τον ουρανό»· επίσης «σ' όποιον σου ζητεί δίνε, και αυτόν που θέλει να δανεισθεί από σένα μη τον διώξεις»· και «δώστε από αυτά που έχετε ελεημοσύνη, και να όλα θα είναι καθαρά για σας». Εάν όμως κάποιος τρώγει και πίνει μαζί με μέθυσους, και προς τους φτωχούς είναι σκληρός και άσπλαχνος, «θα έρθει», λέγει, «ο Κύριος σε ημέρα που δεν την περιμένει και σε ώρα που δεν τη γνωρίζει, και θα τον ξεχωρίσει και θα τον τοποθετήσει στη μερίδα των απίστων».

Αφού λοιπόν δεν σας μένει καμιά πρόφαση, επειδή «κανενός η ζωή δεν εξαρτάται από τα περισσεύματα των υπαρχόντων του», όποιος έχει κάτι που του περισσεύει ας το δίνει σε εκείνους που δεν έχουν, εισαγόμενος με αυτόν τον τρόπο στον κλήρο του πατέρα των σωζομένων Αβραάμ, ενώ οι φτωχοί να μιμούνται την καρτερία τού Λαζάρου, κερδίζοντας με την υπομονή τους τις ψυχές τους και με την ταπείνωσή τους αποκτώντας μόνοι τους τους κόλπους εκείνους του Αβραάμ, από τους οποίους «έχει αποδράσει κάθε οδύνη και λύπη και στεναγμός», και επικρατεί χαρά και απόλαυση και θυμηδία ένθεη και ατελείωτη. Γι' αυτό μάλιστα ο Χριστός μάς φανέρωσε τα εκεί μ' αυτή την παραβολή, ώστε, αφού βελτιωθούμε με τη μετάνοια, να μας καταστήσει άξιους εκείνων των αιώνιων απολαύσεων, απαλλάσσοντάς μας από τα βάσανα που επιφυλάσσονται εκεί· γιατί λέγει, «αυτός που γνώρισε το θέλημα του Κυρίου του και δεν το έπραξε, θα δεχθεί μεγάλη τιμωρία».

Αφού μας είπε αυτά και τα παρόμοια και μας διεβεβαίωσε αυτός που έπαθε

και τάφηκε και αναστήθηκε από τους νεκρούς, ανέβηκε στους ουρανούς. Ανέδειξε όμως πολυάριθμο πλήθος μαρτύρων της παρουσίας του και της αληθείας των όσων κηρύχθηκαν από αυτόν,...

...ας δείχνουμε υπακοή στην αυτοαλήθεια ζώντας με τρόπο θεάρεστο,... να ποθήσουμε, και με έργα μέχρι τέλους να επιζητήσουμε την μακαριότητα που επιφυλάσσεται στους ουρανούς για εκείνους που έζησαν εδώ με τρόπο θεοφιλή.

Αυτή τη μακαριότητα είθε να επιτύχομε όλοι εμείς με τη χάρη και φιλανθρωπία του Κυρίου και Θεού και Σωτήρα μας Ιησού Χριστού, στον οποίο πρέπει δόξα, δύναμη, τιμή και προσκύνηση μαζί με τον άναρχο Πατέρα του και το ζωοποιό Πνεύμα, τώρα και πάντοτε και στους αιώνες των αιώνων. Γένοιτο.

(Πηγή: Γρηγορίου Παλαμά Έργα, ΕΠΕ, Πατερικαί Εκδόσεις «Γρηγόριος ο Παλαμάς»)